

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ



«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перша проректорка
з науково-педагогічної
роботи, д-р наук з
держ.упр.,
доц. Вовк С. М.

«___» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВИРОБНИЧА ЛІКАРСЬКА ПРАКТИКА З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ»

МОДУЛЬ 1.

(повна назва навчальної дисципліни за навчальним планом)
для студентів 4 курсу стоматологічного факультету

спеціальності 221 «Стоматологія»
(шифр і назва спеціальності)
освітнього рівня Другий (магістерський)
(назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми Освітньо-професійна програма «Лікар-стоматолог»
(шифр, назва освітньої програми)
спеціалізації _____
(за наявності) (назва спеціалізації)

статус обов'язкова

Розробник:

Іванова Валентина Альбертівна, асистент кафедри стоматології №1.

Викладачі:

Афоніна Вікторія Володимирівна, асистент кафедри стоматології №1

Вороніна Ганна Сергіївна, доктор філософії, доцент, доцент кафедри стоматології №1

Іванова Валентина Альбертівна, асистент кафедри стоматології №1

Яковлева Наталія Миколаївна, асистент кафедри стоматології №1.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри стоматології №1
Протокол від 31.08. 2023 р. №1.

Завідувач кафедри



(підпис)

О. А. Удод

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми

Освітньо-професійна програма «Лікар-стоматолог»

(назва освітньої програми)

31.08.2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми



(підпис)

О. А. Удод

Пролонговано:

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол №__

На 20 __/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

| <i>Найменування показників</i> | <i>Характеристика дисципліни за формами навчання</i> | |
|--|--|--------|
| | денна | заочна |
| <i>Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології</i> | | |
| <i>Статус дисципліни</i> | Обов'язкова | |
| <i>Мова викладання, навчання та оцінювання</i> | українська | |
| <i>Загальний обсяг: кредитів / годин</i> | 10/300 | - |
| <i>Курс</i> | 4 | - |
| <i>Семестр</i> | 8 | - |
| <i>Кількість змістових модулів за розподілом</i> | - | - |
| <i>Обсяг кредитів</i> | 4 | - |
| <i>Обсяг годин, в тому числі</i> | 120 | - |
| <i>Аудиторні</i> | - | - |
| <i>Модульний контроль</i> | - | - |
| <i>Семестровий контроль</i> | - | - |
| <i>Самостійна робота</i> | 120 | - |
| <i>Форма семестрового контролю</i> | ПМК | - |

Навчальна дисципліна «Виробнича лікарська практика» у здобувачів освіти 4 курсу складається із 3 змістовних модулів тривалістю 300 годин, що складає 10 кредитів:

Модуль 1 - «Терапевтична стоматологія»

Модуль 2 - «Ортопедична стоматологія»

Модуль 3 - «Хірургічна стоматологія».

Послідовність проходження практики визначається відповідальними керівниками від профільної кафедри і може змінюватися відповідно до виробничої доцільності. Тривалість робочого дня студента на виробничій практиці регламентується Кодексом законів про працю України і складає 36 годин/тиждень.

Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології є перевіркою та закріпленням знань і практичних навичок, отриманих студентами відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

2. Загальні положення

Виробнича практика студентів вищих навчальних закладів є обов'язковою компонентом підготовки фахівців з вищою освітою і галузевих стандартів вищої освіти України.

Організація та проведення виробничої практики в Донецькому національному медичному університеті (ДНМУ) регламентується:

- Законом України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р.;
- Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти України № 351 від 20.12.1994 р.);
- Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я №179 від 03.10.1995 р.;
- вимогами Міжнародного стандарту якості ISO 9001:2015;
- Положенням про організацію і проведення практики студентів в ДНМУ, введеним в дію наказом № 675 від 24.12.2021 р.;

– програмами практичної підготовки (наскрізної програми практики), робочою програмою виробничої практики для здобувачів спеціальності 221 «Стоматологія».

У зв'язку з виникненням форс-мажорних обставин, пов'язаних з агресією РФ та введенням воєнного стану в Україні, відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України № 2102-IX від 24.02.2022 р., Указу Президента України 26 липня 2023 року № 451/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України № № 451/2023 від 26.07.2023 р. виробнича лікарська практика проводиться у імітаційно-дистанційному форматі.

Відповідно до «Положення про дистанційне навчання в «Донецькому національному медичному університеті» затвердженого 03.11.2020 р., протокол №4, виробнича практика у дистанційному форматі навчання в Донецькому національному медичному університеті (далі - Університеті) здійснюється шляхом використання освітньої платформи для дистанційного навчання на базі G Suite for Education від компанії Google (далі - Платформа) та за допомогою інших програмних продуктів та онлайн-сервісів.

Технічне та інформаційно-технологічне забезпечення, організація і підтримка Платформи в Університеті здійснюється відділом дистанційного навчання за підтримки інформаційно-телекомунікаційного відділу, відділу контролю якості освіти та навчального відділу.

3. Мета та завдання виробничої практики

Відповідно до навчального плану проходження виробничої лікарської практики для студентів 4 курсу стоматологічного факультету передбачено в тому випадку, коли студентом набуті знання з основних клінічних дисциплін: пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики ортопедичної та пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології; терапевтичної, ортопедичної та хірургічної стоматології, а також профілактики стоматологічних захворювань.

Метою «*Виробничої лікарської практики з терапевтичної стоматології*» є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих при вивченні базових та фахових дисциплін, вдосконалення знань з роботи лікаря терапевта-стоматолога, отриманих студентами відповідно до Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія».

Проходження виробничої лікарської практики передбачає самостійне засвоєння основних маніпуляцій, засвоєння та закріплення алгоритмів практичних навичок, заповнення основної звітної документації, індивідуальної роботи під контролем базового керівника та підготовки до підсумкового контролю знань. На підставі кінцевих цілей сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети проходження виробничої практики.

Основними завданнями проходження виробничої практики є:

- визначати зміст організації роботи терапевтичного стоматологічного відділення поліклініки, дотримуватися лікувально-охоронного та санітарно-гігієнічного режиму.
- вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (амбулаторну карту стоматологічного пацієнта, щоденник обліку виконаної роботи).

- ознайомитися із веденням обліково-звітної документації лікаря стоматолога-терапевта, виписувати рецепти і знати вимоги до умов зберігання медикаментозних препаратів, пояснювати механізм впливу під час їх застосування.
- проводити обстеження умовного стоматологічного хворого, застосовувати провідні синдроми і симптоми у терапевтичній стоматології, обґрунтувати і формулювати попередній діагноз під час обговорення ситуаційних завдань; вміти аналізувати результати обстеження та проводити диференціальну діагностику, формулювати остаточний діагноз основних захворювань, визначати характер та принципи лікування пацієнтів в клініці терапевтичної стоматології, складати план лікування хворого на карієс, його ускладнення, некаріозні ураження та захворювання пародонту в залежності від форми, перебігу захворювання, віку та загального стану пацієнта, виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань, проводити їх первинну та вторинну профілактику.
- оволодіти методами знеболення при лікуванні патології твердих тканин зуба та пародонту.
- оволодіти технікою медикаментозної обробки уражених ділянок тканин пародонта (зрошення, аплікації, інстиляції).
- вміти проводити приготування та накладання пародонтальних пов'язок.
- знати особливості етапів загального та місцевого лікування захворювань пародонту.
- знати особливості етапів хірургічного лікування захворювань пародонту.
- володіти технікою вибіркового прищліфовування та вирівнювання оклюзійних поверхонь зубів.
- володіти технікою інтра- та екстрадентального шинування рухомих зубів.
- оволодіти методикою ремінералізуючої терапії оголених коренів зубів.
- вміти призначати фізіотерапевтичне лікування захворювань пародонта.
- оволодіти методами діагностики та надання невідкладної допомоги на стоматологічному прийомі у лікаря стоматолога-терапевта.
- проводити оцінку стану гігієни порожнини рота за гігієнічними індексами та ефективності проведення її у пацієнтів з захворюваннями твердих тканин зуб та пародонту.
- надавати рекомендації по гігієні порожнини рота з урахуванням індивідуальних особливостей пацієнта з захворюваннями твердих тканин зуб та пародонту.

Згідно з вимогами Стандарту «Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології» забезпечує набуття студентами **компетентностей**:

-інтегральна:

здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

-загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність вчитися і бути сучасно навченим.
- знання та розуміння предметної області та розуміння професії.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Здатність спілкуватися іншою мовою.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність працювати автономно.
- вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.
- здатність до вибору стратегії спілкування.
- здатність працювати у команді.
- навички міжособистісної взаємодії.
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- навички здійснення безпечної діяльності.
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконаних робіт.
- прагнення до збереження навколишнього середовища.
- здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

-спеціальні:

- збирання медичної інформації про стан пацієнта.
- оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
- встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання.
- діагностування невідкладних станів.
- планування та проведення заходів із профілактики стоматологічних захворювань.
- визначення характеру та принципів лікування стоматологічних захворювань.
- визначення необхідного режиму праці та відпочинку, дієти при лікуванні стоматологічних захворювань.
- виконання медичних та стоматологічних маніпуляцій.
- проведення лікування основних стоматологічних захворювань.
- оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- ведення медичної документації.
- опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.

4. Організація і керівництво практикою

Відповідальним за організацію і проведення «*Виробничої лікарської практики з стоматології*» на факультеті є декан факультету. Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики здійснює завідувач кафедри стоматології №1, який призначає керівника практики. Поточна навчальна діяльність студентів контролюється викладачами – керівниками практики від кафедри.

Послідовність проходження практики визначається відповідальними керівниками від профільної кафедри і може змінюватися відповідно до виробничої доцільності. Студенти виконують програму практики за керівництвом викладачів-кураторів відповідно до складеного розкладу. Проходження виробничої практики відбувається на Платформі в дистанційному курсі «Виробнича практика» в режимі онлайн тощо. Google клас створюється на кожну окрему академічну групу.

У зв'язку з тимчасовими обмеженнями організації освітнього процесу (воєнний стан тощо) та неможливості контакту студентів з хворими на профільних циклах кафедри,

здіяяних у виробничій практиці, керівник виробничої практики від університету зобов'язаний:

- організувати та провести зустрічі зі здобувачами на початку практики через електронні засоби комунікацій;
- провести вступний інструктаж з охорони праці, розробленого в ДНМУ відповідно до вимог Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 18.04.2006 р. №304.
- надати навчально-методичну документацію з організації та проведення практики;
- розробити план заходів для адаптованого моделювання робочого місця практиканта;
- надати студентам-практикантам необхідні документи: програми, щоденники, методичні вказівки, перелік навичок для вивчення та засвоєння програми практики (по кожному з розділів практики в Е-форматі);
- систематично надавати консультації студентам щодо оформлення щоденників практики з предмету в залежності від програми практики, що повинні включати опис віртуального хворого (враховуючі основні нозологічні одиниці з предмету) у вигляді ситуаційних або візуалізованих завдань, що повинні включати дані об'єктивного обстеження, план лабораторних та інструментальних досліджень, попередній діагноз, результати проведеної диференційної діагностики з подальшим формуванням клінічного діагнозу, план лікувально-профілактичних заходів;
- повідомити студентів про систему звітності з практики;
- підготувати звіт завідувачу кафедри, декану факультету про результати проведення практики із зауваженнями і можливими пропозиціями щодо поліпшення практики студентів в дистанційному форматі.

В якості посібників надаються посилання на джерела навчальної літератури кафедри (основної, допоміжної), методичні вказівки з предмету, алгоритми виконання практичних навичок (бажано із відео контентом – You Tube, власне навчальне відео), винесених для опрацювання під час проходження виробничої практики, лекції, навчальні фільми, тощо.

Підсумковий контроль засвоєння модуля виробничої практики проводиться після завершення проходження практики в останній день практики. Підсумковий модульний контроль проводиться викладачами профільних кафедр у присутності керівника виробничої практики у дистанційному форматі на Платформі.

Самостійна робота складається в отриманні студентами знань в межах цілей, визначених в освітньо-професійній програмі (ОПП) підготовки спеціаліста за спеціальністю «Стоматологія» 221, написанні рефератів, вирішення ситуаційних завдань, заповнення звітної документації (щоденника та підсумкового звіту за виконану протягом виробничої практики роботу), підготовки до підсумкового модульного контролю. Мета самостійної роботи - прищепити студентам здатність самостійного розв'язання проблемних завдань зростаючого рівня складності. Роль викладача, як керівника виробничої практики, полягає у створенні умов для самостійності у вирішенні студентами поставленої проблеми. Про виконання програми практики, яка проводиться в дистанційному форматі, студенти звітують базовому керівнику через електронні засоби комунікацій.

Під час засвоєння студентом програми практики викладач-куратор практики з терапевтичної стоматології оцінює: звітну документацію - щоденник практики з

виконаними індивідуальними завданнями; якість засвоєння алгоритмів практичних навичок; правильність та послідовність дій при виконанні навичок під час вирішення ситуаційних задач умовного пацієнта; правильність постановки діагнозу та проведеної диференційної діагностики, планів обстеження, лікування та профілактичних заходів при вирішенні завдань з захворюваннями твердих тканин зубів. Електронний екземпляр щоденника та звіт студента з практики подаються на кафедру.

В останній день практики за участю всіх студентів курсу та комісії звітна конференція з проведення підсумкового модульного контролю відбувається на відкритому засіданні в дистанційному режимі.

Оцінка успішності студента за виробничу практику є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням поточної успішності та підсумкового модульного контролю і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні, згідно «Положення про організацію і проведення практики студентів ДНМУ (наказ №675 від 24.12.2021 р.).

Підсумки оцінки за практику оголошуються студентам в день проведення онлайн-засідання та вносяться до відомостей обліку успішності з виробничої практики. Результат надається в деканат стоматологічного факультету відповідальному з виробничої практики.

5. Результати виробничої практики

визначаються типовими і наскрізними програмами, які розробляються і затверджуються Міністерством охорони здоров'я України. Згідно цих програм студенти під час лікарської практики з терапевтичної стоматології мають засвоїти перелік практичних навичок, умінь і знань.

Проходження виробничої лікарської практики закладає фундамент для формування у подальшому практичної частини програмних результатів навчання згідно з Стандартом вищої освіти України додипломної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня спеціальності 221 «Стоматологія»:

- аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
- оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.
- дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у фаховій діяльності.
- збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.
- виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми.
- за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.
- призначати та аналізувати лабораторне, функціональне та/або інструментальне обстеження пацієнтів із стоматологічним захворювання для проведення диференційної діагностики захворювань.
- визначати остаточний клінічний діагноз, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу

отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.

- встановлювати діагноз невідкладних станів у лікувальній установі.
- планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.
- аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.
- визначати характер лікування стоматологічного захворювання шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- визначати характер, принципи режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу.
- проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
- виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу.

Засвоївши дисципліну «Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології» студент повинен **знати**:

- структуру стоматологічної поліклініки та організацію роботи відділення терапевтичної стоматології лікувального закладу.
- принципи та норми лікарської етики і медичної деонтології.
- вимоги до ведення обліково-звітної документації стоматологічного прийому.
- правила дезінфекції і стерилізації стоматологічного обладнання, інструментарію.
- правила техніки безпеки роботи зі стоматологічним обладнанням під час роботи в стоматологічному кабінеті.
- основні та додаткові методи обстеження стоматологічного хворого на терапевтичному прийомі при діагностиці захворювань пародонту.
- індексну оцінку: гігієнічного стану, рівня ураження твердих тканин зубів та пародонту.
- етіологію, патогенез, клініку, діагностику та диференційну діагностику захворювань пародонту.
- принципи, методи, показання до застосування знеболення в клініці терапевтичної стоматології.
- особливості надання невідкладної допомоги пацієнту при термінальних станах.
- особливості лікування захворювань пародонту.
- методи та засоби індивідуальної та професійної гігієни порожнини рота, методики профілактики патології пародонту.
- принципи, форми і методи первинної профілактики розвитку захворювань пародонту на державному, соціальному, медичному та індивідуальному рівнях застосування.

Вміти:

- підготувати стоматологічну установку, стоматологічний інструментарій та матеріали, обладнання до роботи.

- готувати до роботи робоче місце лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
- провести клінічне обстеження стоматологічного хворого, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
- аналізувати отримані результати обстеження.
- заповнити амбулаторну картку стоматологічного хворого, записати зубну формулу, виписати скерування в фізіотерапевтичний кабінет, на рентген-обстеження.
- скласти план загального та місцевого лікування хворого на захворювання пародонту, з використанням нових матеріалів, методик та технологій.
- описати алгоритм проведення знеболення при лікуванні умовного хворого з захворюванням пародонту.
- виписувати рецепти призначених лікарських засобів.
- визначати тактику лікування патології пародонту.
- проводити професійну гігієну порожнини рота.
- визначати гігієнічні та пародонтальні індекси.
- проаналізувати віддалені результати лікування захворювань пародонту.
- надати невідкладну допомогу при непритомності, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі пацієнту на стоматологічному прийомі.
- проводити бесіди, лекції на санітарно-просвітницьку тему.

4. Структура навчальної дисципліни

| Назви змістових модулів, тем | Кількість годин | | |
|---|-----------------|--------------|-----|
| | денна форма | | |
| | усього | у тому числі | |
| Аудит | | СРС | |
| <i>Модуль 1. Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології.</i> | | | |
| Тема 1. Знайомство з клінікою терапевтичної стоматології, її обладнанням. Техніка безпеки. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 2. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 3. Особливості клінічного обстеження хворих із патологією пародонту. Основні клінічні, лабораторні та функціональні методи дослідження. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 4. Індексна оцінка стану тканин пародонта. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 5. Рентгендіагностика тканин пародонту: ортопантомограми, панорамні, рентген та реопародонтограми). | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 6. Запальні захворювання пародонту. Класифікація. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика папіліту. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 7. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика катарального гінгівіту. | | - | 7,5 |
| Тема 8. Особливості лікування різноманітних форм папіліту та катарального гінгівіту. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 9. Дистрофічно-запальні захворювання тканин | 7,5 | - | 7,5 |

| | | | |
|--|------------|---|------------|
| пародонту: локалізований та генералізований пародонтит. Етіологія, патогенез, класифікація. клініка, діагностика, диференційна діагностика локалізованого та генералізованого пародонтиту. | | | |
| Тема 10. Загальні принципи і план лікування хворих на локалізований та генералізований пародонтит. Складання плану лікування. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 11. Пародонтальні пов'язки. Види. Ортопедичні заходи в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 12. Хірургічні методи лікування захворювань пародонту. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 13. Антибіотикотерапія при захворюваннях пародонту. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 14. Дистрофічні та продуктивні процеси тканин пародонту: пародонтоз, пародонтоми. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 15. Ідіопатичні хвороби пародонту. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. | 7,5 | - | 7,5 |
| Тема 16. Особливості лікування хворих з дистрофічними та продуктивними захворюваннями тканин пародонта. | 7,5 | - | 7,5 |
| Підсумковий контроль. | - | - | - |
| Усього | 120 | - | 120 |

Теми лекцій, семінарських занять – не передбачено навчальним планом.

5. Програма навчальної дисципліни

Програма виробничої практики представлена одним модулем:

Модуль 1. «Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології».

Тема 1. Знайомство з клінікою терапевтичної стоматології, її обладнанням. Техніка безпеки.

Техніка безпеки під час роботи у відділенні терапевтичної стоматології. Етика, біоетика та деонтологія у фаховій діяльності.

Тема 2. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим

Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим. Пародонтологічна служба.

Тема 3. Особливості клінічного обстеження хворих із патологією пародонту. Основні клінічні, лабораторні та функціональні методи дослідження.

Алгоритм клінічного обстеження хворих із захворюваннями пародонту: скарги, анамнез життя, анамнез захворювання, огляд хворого, огляд передостіння порожнини рота, власне порожнини рота, зубних рядів, пародонту, зондування, перкусія, пальпація слизової оболонки порожнини рота та пародонту, пальпація регіонарних лімфатичних вузлів.

Тема 4. Індексна оцінка стану тканин пародонта.

Індекси гігієни порожнини рота (Федорова-Володкіної, Гріна-Вермільона). Функціональні методи дослідження стану тканин пародонту (стоматоскопія, капіляроскопія, біомікроскопія, реографія, фотоплетізографія, полярографія, визначення стійкості капілярів).

Тема 5. Додаткові методи обстеження пародонту. Рентгендіагностика тканин пародонту: ортопантомограми, панорамні, рентген та реопародонтограми).

Додаткові методи дослідження в діагностиці захворювань пародонту (цитологічних, мікробіологічних, біохімічних, імунологічних, морфологічних). Аналіз рентгенограм пародонту: ортопантомограми, панорамні, рентген та реопародонтограми.

Тема 6. Запальні захворювання пародонту. Класифікація. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика папіліту.

Класифікація захворювання пародонту. Запальні захворювання пародонту. Етіологія, патогенез захворювань пародонту. Клініка, діагностика, диференційна діагностика захворювань пародонту.

Тема 7. Лікування катарального гінгівіту.

Вибір раціонального методу лікування катарального гінгівіту з використанням нових матеріалів, методик та технологій. Місцеві фактори, що ушкоджують пародонт. Методи та техніка видалення зубних відкладень. Віддалені результати лікування патології пародонту.

Тема 8. Особливості лікування різноманітних форм папіліту та катарального гінгівіту.

Вибір раціонального методу лікування захворювань пародонту з використанням нових матеріалів, методик та технологій. Місцеві фактори, що ушкоджують пародонт. Методи та техніка видалення зубних відкладень. Віддалені результати лікування патології пародонту.

Тема 9. Дистрофічно-запальні захворювання тканин пародонту: локалізований та генералізований пародонтит. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика локалізованого та генералізованого пародонтиту.

Етіологія, патогенез деструктивно-запальних захворювань тканин пародонту. Роль місцевих та загальних факторів. Локалізований та генералізований пародонтит. Класифікація. Основні синдроми пародонтиту. Клініко-морфологічна характеристика окремих ступенів важкості локалізованого та генералізованого пародонтиту.

Тема 10. Загальні принципи і план лікування хворих на локалізований та генералізований пародонтит. Складання плану лікування.

Механізми дії, показання та способи застосування склерозуючих засобів. Особливості місцевої медикаментозної терапії пародонтиту в залежності від ступеня важкості та перебігу процесу. Лікування симптоматичного гінгівіту. Пародонтальні пов'язки. Види. Ортопедичні заходи в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту. Загальна фармакотерапія генералізованого пародонтиту.

Тема 11. Пародонтальні пов'язки. Види. Ортопедичні заходи в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту.

Механізм виникнення над- і під'ясенних зубних відкладень, їх вплив на стан тканин пародонту та методи їх усунення. Пародонтальні індекси.

Тема 12. Хірургічні методи лікування захворювань пародонту.

Показання. Протиказання. Хірургічні методи лікування.

Тема 13. Антибіотикотерапія при захворюваннях пародонту.

Консервативні методи лікування захворювань пародонту. Антибіотикотерапія при захворюваннях пародонту. Групи препаратів. Показання. Протипоказання. Фармакомеханізми дії.

Тема 14. Дистрофічні та продуктивні процеси тканин пародонту: пародонтоз, пародонтоми.

Етіологія, патогенез деструктивно-запальних захворювань тканин пародонту. Роль місцевих та загальних факторів. Локалізований та генералізований пародонтит. Класифікація. Основні синдроми пародонтиту. Клініко-морфологічна характеристика окремих ступенів важкості локалізованого та генералізованого пародонтиту.

Тема 15. Ідіопатичні хвороби пародонту. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика.

Дистрофічні захворюваннями тканин пародонту: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Найбільш інформативні додаткові методи обстеження при пародонтозі. Дифференціальна діагностика пародонтозу з іншими захворюваннями пародонту. Гіперестезія: причини, методи усунення. Продуктивні процеси тканин пародонту (пародонтоми). Ідіопатичні захворювання пародонту з прогресуючим лізісом тканин пародонта (синдром Папійона-

Лефевра, X-гістіцитоз, нейтропенія, цукровий діабет та інш.). Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.

Тема 16. Особливості лікування хворих з дистрофічними та продуктивними захворюваннями тканин пародонта.

Тактика лікування хворих на пародонтит. Етіотропне лікування захворювань пародонту. Вибіркове пришліфування зубів. Основні напрямки місцевої медикаментозної терапії пародонтиту. Механізми дії, показання та способи вживання протинабрячних та протизапальних препаратів. Механізми дії, показання та способи застосування різних груп протимікробних препаратів. Механізм дії, показання та способи застосування препаратів, які нормалізують тканинний обмін, окислювально-відновлювальні процеси, стимулюють регенеративні процеси.

Тема 17. Підсумковий контроль.

6. Контроль навчальних досягнень.

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Критерії оцінки самостійного опанування практичними навичками під час проходження практики в балах відповідно переліку визначеному в Підсумковому звіті в балах:

«5» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та ґрунтовно описав їх на достатньо високому теоретичному рівні.

«4» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому несуттєві помилки.

«3» балів – отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому суттєві помилки.

«2» балів - отримує студент, який письмово виклав запропоновану кількість маніпуляцій та надав їм теоретичний опис, але допустив при цьому грубі суттєві помилки.

Санітарно-просвітницька робота (випуск санітарних бюлетенів, проведення бесід, реферати) оцінюються як індивідуальна робота студента.

Поточна успішність дорівнює середньому арифметичному середніх оцінок за практичні заняття та самостійну роботу (ведення щоденника, робота у відділеннях). Бал визначається згідно таблиці:

| Середній бал поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою | Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу | Середній бал поточної успішності за традиційною 4-бальною шкалою | Бали за поточну успішність після конвертації середнього балу |
|--|--|--|--|
| 2,00 | 0 | 3,55 | 85 |
| 2,05 | 49 | 3,60 | 86 |
| 2,10 | 50 | 3,65 | 87 |
| 2,15 | 52 | 3,70 | 89 |
| 2,20 | 53 | 3,75 | 90 |
| 2,25 | 54 | 3,80 | 92 |
| 2,30 | 55 | 3,85 | 93 |
| 2,35 | 56 | 3,90 | 94 |
| 2,40 | 58 | 3,95 | 95 |
| 2,45 | 59 | 4,00 | 96 |
| 2,50 | 60 | 4,05 | 97 |
| 2,55 | 61 | 4,10 | 98 |
| 2,60 | 62 | 4,15 | 99 |
| 2,65 | 64 | 4,20 | 101 |
| 2,70 | 65 | 4,25 | 102 |
| 2,75 | 66 | 4,30 | 103 |

| | | | |
|------|----|------|-----|
| 2,80 | 67 | 4,35 | 104 |
| 2,85 | 69 | 4,40 | 106 |
| 2,90 | 70 | 4,45 | 107 |
| 2,95 | 71 | 4,50 | 108 |
| 3,00 | 72 | 4,55 | 109 |
| 3,05 | 73 | 4,60 | 110 |
| 3,10 | 74 | 4,65 | 111 |
| 3,15 | 75 | 4,70 | 113 |
| 3,20 | 77 | 4,75 | 114 |
| 3,25 | 78 | 4,80 | 115 |
| 3,30 | 79 | 4,85 | 116 |
| 3,35 | 80 | 4,90 | 118 |
| 3,40 | 82 | 4,95 | 119 |
| 3,45 | 83 | 5,00 | 120 |
| 3,50 | 84 | | |

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкового модульного контролю.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Оцінка за модуль визначається на підставі суми оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліку, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, яку студент може набрати під час вивчення кожного модуля, становить 200, у тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за результатами підсумкового модульного контролю – 80 балів.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточної навчальної діяльності та підсумкового модульного контролю становлять відповідно 60% та 40%.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за багатобальною шкалою з використанням прийнятих в Університеті та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для вивчення теми.

Знання студентів повинні бути оцінені на кожному занятті (з кожної теми). При цьому на одному занятті студент може отримати кілька оцінок за різні види діяльності (усна відповідь, практичні навички та вміння, письмовий або комп'ютерний контроль тощо).

Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали.

Перерахунок у бали здійснюється перед підсумковим модульним контролем (або на останньому занятті для дисциплін, формою контролю яких є залік).

Перед підсумковим модульним контролем на підставі оцінок за традиційною шкалою, виставлених під час вивчення модуля (за кожне заняття та за індивідуальне завдання), обчислюється середнє арифметичне (СА) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми. Отримана величина конвертується у бал за багатобальною шкалою таким чином:

| | |
|---------------------------------|--------------|
| Шкала | 200 балів |
| Дисципліни, що завершуються ПМК | СА : 5 x 120 |
| Дисципліни, що завершуються | СА : 5 x 200 |

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їхнього обсягу та значимості, але не більше 10-12 балів. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності. В жодному разі загальна сума балів за поточну навчальну діяльність не може перевищувати 120 балів.

6.4. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю.

Перелік теоретичних питань до підсумкового контролю модуля «Виробнича лікарська практика. (Модуль 1.Терапевтична стоматологія)»:

1. Анатомія, гістологія, фізіологія тканин пародонту (ясна, альвеолярний відросток, періодонт, цемент кореня зуба). Захисні механізми. Техніка безпеки під час роботи у відділенні терапевтичної стоматології.
2. Пародонт. Визначення поняття. Клінічні морфо-функціональні особливості пародонту.
3. Зубоясенне з'єднання. Вікові зміни тканин пародонту.
4. Сучасні погляди на питання систематизації захворювань пародонту. Термінологія, класифікація.
5. Особливості клінічного обстеження хворих із патологією пародонту. Основні клінічні методи.
6. Індексна оцінка стану тканин пародонту.
7. Методи дослідження кісткової тканини альвеолярного відростку.
8. Лабораторні методи дослідження, які застосовують у пацієнтів з патологією тканин пародонту.
9. Функціональні методи дослідження, які застосовують у пацієнтів з патологією тканин пародонту.
10. Механізм виникнення над- і під'ясенних зубних відкладень, їх вплив на стан тканин пародонту та методи їх усунення.
11. Папіліт. Катаральний гінгівіт. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
12. Лікування катарального гінгівіту.
13. Гіпертрофічний гінгівіт. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
14. Лікування гіпертрофічного гінгівіту.
15. Виразковий гінгівіт. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика.
16. Лікування виразкового гінгівіту.
17. Атрофічний та десквамативний гінгівіт.
18. Значення самостійних гінгівітів у виникненні пародонтиту. Профілактика гінгівіту.
19. Локалізований пародонтит. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Лікування та профілактика локалізованого пародонтиту.
20. Етіологія, патогенез дистрофічно-запальних захворювань тканин пародонту. Роль місцевих та загальних факторів.
21. Генералізований пародонтит. Класифікація. Основні синдроми пародонтиту.
22. Клініко-морфологічна характеристика окремих ступеней тяжкості генералізованого пародонтиту.
23. Аналіз даних додаткових методів дослідження хворих на генералізований пародонтит.
24. Диференційна діагностика генералізованого пародонтиту.
25. Загальні принципи і план лікування хворих на генералізований пародонтит. Складання плану лікування.
26. Усунення місцевих екзогенних чинників пошкодження тканин пародонту. Вибіркове при шліфування зубів. Показання. Методика проведення.

27. Лікування симптоматичного гінгівіту. Використання лікарських засобів для місцевої терапії: механізм дії, способи застосування залежно від форми і перебігу симптоматичного гінгівіту.
28. Пародонтальні пов'язки. Види. Показання до застосування.
29. Хірургічні методи лікування генералізованого пародонтиту (кюретаж, гінгівотомія, гінгівектомія). Показання, методика.
30. Диференційна діагностика захворювань пародонту.
31. Ортопедичні заходи в комплексному лікуванні генералізованого пародонтиту. Методи фіксації рухомих зубів. Тимчасове шинування. Показання. Методика проведення.
32. Загальна фармакотерапія генералізованого пародонтиту. Показання. Лікарські препарати.
33. Пародонтоз. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика, лікування.
34. Методи усунення гіперестезії. I
35. Ідіопатичні хвороби пародонту. Клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування.
36. Пухлини тканин пародонту. Етіологія, клініка, діагностика, принципи лікування.
37. Особливості лікування пацієнтів із захворюваннями тканин пародонту на тлі патології внутрішніх органів і систем.
38. Помилки та ускладнення під час діагностики та лікування хвороб пародонту.
39. Організація фізіотерапевтичного кабінету. Покази, протипокази до використання, методи лікування. Методи фізіотерапевтичного лікування.
40. Лазер-терапія при хворобах пародонту.
41. Профілактика захворювань тканин пародонту. Етіологічні та патогенетичні заходи профілактики. Диспансеризація хворих.
42. Етапи та критерії диспансеризації при хворобах пародонту.

Перелік вмінь та практичних навичок до підсумкового контролю «Виробнича практика з терапевтичної стоматології»:

| № з/п | Назва уміння, практичні навички | Бали |
|-------|--|------------|
| 1. | Провести клінічне обстеження хворого із патологією пародонту, правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого. | 3-5 |
| 2. | Визначити гігієнічні індекси (за Федоровим-Володкіною, Грін-Вермільйоном) і оцінити їх. | 3-5 |
| 3. | Визначити індекси за Сільнес-Лоу, РМА; III; СРІТN; індекс кровоточивості; пробу Писарєва-Шиллера та вміти їх аналізувати. | 3-5 |
| 4. | Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити: ЕОД, алергічні проби, термоелектротермію. | 3-5 |
| 5. | Вміти аналізувати рентгенограми тканин пародонту (ортопантомограми, панорамні рентгенограми, реопародонтограми). | 3-5 |
| 6. | Вміти аналізувати результати бактеріологічного та цитологічного вмісту клінічних кишень, імунологічних досліджень, клінічного аналізу крові, сечі, крові на вміст глюкози. | 3-5 |
| 7. | Провести видалення надясенних зубних відкладень (нальоту, каменю), та полірування зубів. | 3-5 |
| 8. | Визначити ступінь рухомості зубів. | 3-5 |
| 9. | Провести видалення над'ясенного зубного каменя та полірування коренів зубів. | 3-5 |
| 10. | Провести інстиляції лікарських речовин в клінічні кишень. | 3-5 |
| 11. | Провести аплікації антисептика на запалену ясенну тканину. | 3-5 |
| 12. | Провести субгінгівальні зрошення антисептиком. | 3-5 |
| 13. | Приготувати і нанести лікувальну нетвердіючу пародонтальну пов'язку. | 3-5 |
| 14. | Приготувати і нанести твердіючу пародонтальну пов'язку. | 3-5 |
| 15. | Провести оксигенотерапію (при виразковому гінгівіті). | 3-5 |
| 16. | Провести склерозуючу терапію (при гіпертрофічному гінгівіті). | 3-5 |
| 17. | Провести гінгівотомію при пародонтальному абсцесі. | 3-5 |
| 18. | Скласти пародонтограму хворого на пародонтит (за визначенням глибини пародонтальних кишень). | 3-5 |
| 19. | Провести вибіркоче пришліфовування та вирівнювання оклюзій-них поверхонь зубів. | 3-5 |
| 20. | Провести закритий кюретаж пародонтальних кишень. | 3-5 |
| 21. | Провести екстрадентальне шинування рухомих зубів. | 3-5 |
| 22. | Провести інтрадентальне шинування рухомих зубів. | 3-5 |
| 23. | Провести ремінералізуючу терапію оголених коренів зубів. | 3-5 |
| 24. | Провести професійну гігієну порожнини рота. | 3-5 |

6.6. Шкала відповідності оцінок

Отриманий результат у 200-бальній шкалі конвертується в традиційну чотирьохбальну систему та систему ECTS за наступною таблицею:

| Оцінка у 200-бальній системі | Оцінка у традиційній чотирьохбальній шкалі | Оцінка с системи ECTS |
|------------------------------|--|-----------------------|
| 180-200 | 5 | A |
| 164-179 | 4 | B |
| 150-163 | | C |
| 135-149 | 3 | D |
| 120-134 | | E |
| <120 | 2 | FX |

7. Навчально-методична картка дисципліни

Тематичний план самостійної роботи студентів *денної* форми навчання

| № з/п | Назва теми | Кіл-сть годин |
|---|--|---------------|
| Модуль 1: Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології. | | |
| 1. | Засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки студента. | 7,05 |
| 2. | Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять. | |
| 2.1 | Етапи розвитку щелепно-лицьової ділянки та фактори, що на них впливають. Особливості будови тканин пародонта різного віку. | 7,05 |
| 2.2 | Епідеміологія захворювань пародонта. Мета, етапи, вікові групи та обсяг вибірки епідеміологічного обстеження за методикою ВООЗ. | |
| 2.2.1 | Структура, хімічний склад, формування, біологічні властивості ротової рідини. Методи клінічного та лабораторного дослідження ротової рідини. | 7,05 |
| 2.2.2 | Санітарна освіта - складова первинної профілактики стоматологічних захворювань. Організація стоматологічної санітарної освіти, її форми, методи, засоби. | 7,05 |
| 2.2.3 | Фізіотерапевтичні методи лікування пародонтиту в залежності від характеру та ступеня важкості патологічного процесу. | 7,05 |
| 2.2.4 | Ортопедичне лікування захворювань пародонту. Шинування рухомих зубів. | 7,05 |
| 2.2.5 | Методи визначення травматичної оклюзії. | 7,05 |
| 2.2.6 | Кюретаж. Показання і протипоказання до проведення цього втручання. Види кюретажу. Техніка проведення. | 7,05 |
| 2.2.7 | Заповнення основної звітної документації: щоденника виробничої практики та підсумкового звіту. | 7,05 |
| 2.2.8 | Індивідуальна робота: підготовка реферат, бесід, виготовлення санітарного бюлетеня, доповідь на клінічних конференціях. | 7,05 |
| 2.3 | Засвоєння практичних навичок, наведених у плані практичної підготовки студента. | 7,05 |
| 2.4 | Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять. | 7,05 |
| 3. | Етапи розвитку щелепно-лицьової ділянки та фактори, що на них впливають. Особливості будови тканин пародонта різного віку. | 7,05 |
| Разом з модулем 1 | | 120 |

8. Рекомендовані джерела

Основна (Базова)

1. Борисенко А.В. Заболевания пародонта: учеб. пособие (Секреты терапевтической стоматологии). К.: ВСИ «Медицина», 2013. – 456 с.

2. Борисенко А.В. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія: Підручник для мед. ВНЗ I—III р.а. / А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко, Л.В. Линовицька. – К.: ВСИ «Медицина», 2017. – 664 с.
3. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навч. посіб. / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – І.-Ф., 2011. – 328 с.
4. Терапевтична стоматологія у двох томах (За ред. проф. А.К. Ніколишина).– Т. 1.– Полтава: Дивосвіт, 2005.– 392 с.
5. Терапевтична стоматологія: Підручник.– У 4 томах /М.Ф. Данилевський, А.В.Борисенко, А.М. Політун та ін.– К.: Здоров'я, 2004.– Т.2.– 400 с.
6. Данилевський М.Ф. Терапевтична стоматологія: Підручник: В 4 т. – Т.3 Захворювання пародонта / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун [та ін.]. – К.: Медицина, 2008. – 614 с.

Допоміжна література:

1. Абдурахманов А.И. Профилактика воспалительных заболеваний пародонта. Учебное пособие / А. И. Абдурахманов. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 80 с.
2. Барер Г.М. Терапевтическая стоматология. Учебник в 3-х частях. Часть 2. Болезни пародонта / Под ред. Г.М. Барера. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 224 с.
3. Барон А. Регенеративные технологии в стоматологии. Научно-практическое руководство / А. Барон, У. Нанмарк; Пер. с англ.; Под ред. С.Д. Арутюнова. - М.: Практическая медицина, 2015. - 184 с.
4. Боттичелли А.Т. Перенимая опыт. Руководство по профессиональной гигиене полости рта: книга / Антонелла Тани Боттичелли. – М.: Азбука, 2013. – 319 с.
5. Вольф Г.Ф. Пародонтология / Г.Ф. Вольф, Э.М. Ратейцхак, К. Ратейцхак; Пер. с нем.; Под ред. Г.М. Барера. - М.: МЕДпресс-информ, 2014. - 548 с.
6. Вольф Герберт Ф., Хэссел Томас М. Пародонтология. Гигиенические аспекты: наглядное пособие для стоматологов-гигиенистов и пародонтологов / Герберт Ф. Вольф, Томас М. Хэссел. – М.: Медпресс-информ, 2014. – 360 с.
7. Гайворонский И.В. Функционально-клиническая анатомия зубочелюстной системы. Учебное пособие / И.В. Гайворонский, М.Г. Гайворонская. - С.-П.: СпецЛит, 2016. - 128 с.
8. Джиано Р. Диагностика и лечение заболеваний пародонта: книга / Джиано Риччи. – М.: Азбука, 2015. – 739 с.
10. Дмитриева Л.А. Пародонтология. Национальное руководство: руководство по пародонтологии / Л.А. Дмитриева. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014 г. – 704 с.
11. Зуккелли Дж. Пластическая хирургия мягких тканей полости рта: наглядное пособие /Джованни Зуккелли. – М.: Азбука, 2014 г. – 816 с.
12. Жулев Е.Н. Лечение заболеваний пародонта / Е.Н. Жулев, Н.В. Круглова, А.В.Кочубейник. - Н.-Н.: ИздательНижегородская государственная медицинская академия (НижГМА), 2016. - 162 с.
13. Коэн Э.С. Атлас косметической и реконструктивной хирургии пародонта. / Коэн Эдвард. Издание 3-е, цветное. – М.: Практическая медицина, 2011 г. – 512 с.
14. Коэн М. Междисциплинарное планирование стоматологического лечения. Принципы, цели, практическое применение. Иллюстрированные лекции / Майкл Коэн. – М.: Азбука, 2012 г. – 329 с.
15. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навч. посіб. /Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – І.-Ф., 2011. – 328 с.
16. Наоши Сато. Хирургия пародонта. Клинический атлас: Наглядное пособие / Наоши Сато. – М.: Азбука, 2010 г. – 448 с.

17. Николаев А.И. Практическая терапевтическая стоматология: учеб. пособие / А.И.Николаев, Л.М.Цепов. – 9-е изд. – М. : МЕДпресс-информ, 2013. – 928 с.
18. Петруска М., Петруски Я. Пародонтально-имплантологическая пластическая хирургия. Второе издание / Петруска Малгожата, Петруски Ян. – Л.: ГалДент, 2015 г. – 282 с
- 29
19. Потапчук А.М., Добра П.П. та співав. Сучасна фізіотерапія та діагностика у стоматології – Навчальний посібник.- ФОП Бреза А.Е. – 2012.- 449 с.
20. Саадун А. Эстетика мягких тканей в области зубов и имплантатов: книга / Андре Саадун. – Л.: ГалДент, 2013 г. – 179 с.
21. Севбитов А.В. Стоматология: введение в кариесологию и пародонтологию. Учебное пособие / Под ред. А.В. Севбитова. - М.: Феникс, 2015. - 106 с.
22. Скулеан А. Регенерация пародонта: учебник / Антон Скулеан. – М.: Азбука, 2012 г. – 290 с.
23. Цур О., Хюрцелер М. Пластическая и эстетическая хирургия в пародонтологии и имплантологии: книга / Отто Цур, Марк Хюрцелер. – М.: Азбука, 2014 г. – 847 с.
24. Уингроув С.С. Профессиональная гигиена в области имплантатов и лечение периимплантитов. Клиническое руководство / С.С Уингроув; Пер. с англ.; Под ред. С.А. Кутяева. - М.: Таркомм, 2014. - 216 с.
25. Фунато А. 4D имплантологическое лечение: эстетические аспекты работы с м'якими тканями / Акияши Фунато, Томохиро Ишикава – Л.: ГалДент, 2015. – 206 с.
26. Шварц Ф. Периимплантиты: этиология, диагностика и лечение. / Франк Шварц, Юрген Бекер. – Л.: ГалДент, 2014. – 272 с.
27. Янушевич О.О. Болезни пародонта. Лечение: учебное пособие / О.О. Янушевич. – М.: Практическая медицина, 2014. - 180 с.
28. Darby M. Dental Hygiene: Theory and Practice, 4th Edition / Michele Leonardi Darby. - Elsevier Canada, 2015. - 1192 p.
29. Eaton K. Practical Periodontics 1st Edition Editors / Ken Eaton, Philip Ower. – Churchill Livingstone, 2015. – 376 p.
30. Gehrig J. Foundations of Periodontics for the Dental Hygienist, 4 edition / Jill S. Gehrig, Donald E. Willmann. - Wolters Kluwer, 2015. - 752 p.
31. Hatrick C. Dental Materials: Clinical Applications for Dental Assistants and Dental Hygienists, 3 edition / Carol Dixon Hatrick, W. Stephan Eakle. - Elsevier Canada; 2015. - 384 p.
32. Lang N., Lindhe J. Parodontologia clinica e implantologia orale / Niclaus P. Lang Jan Lindhe - Edi. Ermes, 2016, 1496 p.
33. Mueller H.-P. Periodontology The Essential 2th Edition / Hans-Peter Mueller, Thieme, 2015, - 272 p.
34. Newman M.G. Carranza's Clinical Periodontology, 12th Edition / Michael G. Newman, Henry Takei, Perry R. Klokkevold, Fermin, A. Carranza, Dr. ODONT, 2015. - 904 p.
35. Nagel R. Cure Gum Disease Naturally: Heal and Prevent Periodontal Disease and Gingivitis with Whole Foods. / Ramiel Nagel, Alvin Danenberg. - Golden Child Publishing, 2015. – 242 p.
36. Stegeman A. The Dental Hygienist's Guide to Nutritional Care, 4 edition / Cynthia A. Stegeman , Judi Ratliff Davis. - Elsevier Canada; 2014. - 472 p.

17. Інформаційні ресурси

- 1.<http://tst-nmu.org.ua>
- 2.<http://jada.ada.org/>
- 3.<http://www.joponline.org/>
- 4.[http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/\(ISSN\)1600-051X](http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/(ISSN)1600-051X)
- 5.<http://www.quintpub.com/journals/prd/#.WcqpZ9SLSt8>
- 6.<https://prd-en.quintessenz.de/>

Методичне забезпечення:

- програма виробничої практики
- тематичний план практики
- методичні рекомендації та розробки для викладача
- методичні вказівки для студентів
- щоденник виробничої практики
- перелік теоретичних питань та завдань для перевірки практичних навичок.

Додаток 1

**ЩОДЕННИК З ВИРОБНИЧОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ
З ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ**

студента 4-го курсу стоматологічного факультету
(за цією формою заповнюються щоденники з модуля 2 та модуля 3)

Прізвище _____
 Ім'я _____ По-батькові _____
 Курс _____ Група _____
 Факультет _____
 Спеціальність _____
 Клінічна база _____

| № № з/п | Дата | Прізвище, ім'я, по-батькові, вік | I, I I | Скарги і анамнез захворювання | Дані об'єктивного обстеження, зубна формула | Діагноз українською та латинською мовами | Проведене лікування (що зроблено, етапи лікування, пропис медикаментозних засобів) | УО П | Підписи керівників |
|-----------|------------------|----------------------------------|--------|-------------------------------|---|--|--|------|--------------------|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| 1. | 1.08 . | | | | | | | | |
| 2. | | | | | | | | | |
| 3. | 2.08 . | | | | | | | | |

Дата _____

Підпис студента _____

Підсумковий звіт

практичних навичок та завдань під час

Виробничої лікарської практики з терапевтичної стоматології (Модуль 1)студента __ групи 4 курсу стоматологічного факультету/ медичного факультету №3/ ММФ
ДНМУ_____
прізвище, ім'я, по батькові

| № | Перелік практичних навичок | Планується | Виконано |
|------|---|------------|----------|
| 1. | Прийнято хворих (усього): | 24 | |
| 2. | З них: первинних | 8 | |
| | повторних | 12 | |
| 3. | Лікування карієсу (усього) | 3-6 | |
| 3.1 | в т.ч. ремтерапія, покриття зубів фторлаком | 3-6 | |
| 4. | Лікування пульпіту (усього): | 3-6 | |
| 4.1 | - біологічним методом | 1-2 | |
| 4.2 | - хірургічними методами (ампутація, екстирпація) | 2-3 | |
| 4.3 | - в т.ч. під анестезією | 3-6 | |
| 5. | Лікування періодонтиту (усього) | 3-4 | |
| 6. | Обробка кореневих каналів (кількість усього): | 6-10 | |
| 7. | Пломбування кореневих каналів (кількість усього): | 6-12 | |
| 8. | Запломбовано зубів (усього): | 9-18 | |
| 8.1 | - цементами (сілікофосфатними, СЦ) | 2-4 | |
| 8.2 | - композити хімічного твердіння | 4-12 | |
| | - композити світлового твердіння | | |
| 8.3 | - іншими пломбувальними матеріалами | 3-2 | |
| 9. | Визначення індексу гігієни: | | |
| | - за Федоровим-Володкіною | 5-7 | |
| | - за Гріном-Верміліоном | 5-7 | |
| 10. | Лікування хворих із захворюваннями пародонта: | | |
| 10.1 | -з папілітом, гінгівітом | 2-3 | |
| 10.2 | -з пародонтитом | 2-3 | |
| 10.3 | ПГПР (видалення зубного нальоту/каменю) | 4-6 | |
| 12. | Проведення іригацій, аплікацій, інстиляцій | 5-6 | |

| | | | |
|-----|---|-----------|--|
| 13. | Сановано пацієнтів (усього) | 8-10 | |
| 14. | Вироблено УОП | 72-90 и > | |
| 15. | Санітарно-освітня робота: - реферат - випуск санітарних бюлетенів | 1 1 | |

Дата _____

Підпис студента _____